

צְרָאֵשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה מֵא

פ' ה' ה' ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט, רבי ברכיה בשם רבי יהודה ב"ר סימון אמר בהמתו של אברהם אבינו היתה יוצאה זמומה ובהמתו של לוט לא היתה יוצאה זמומה, היו אומרים להם רועי אברהם, הותר הגזל, היו אומרים להם רועי לוט כך אמר הקב"ה לאברהם לזרעך אתן את הארץ הזאת, ואברהם פרדה עקרה ואינו מוליד, למחר הוא מת ולוט בן אחיו יורשו ואין אכלין מדידהוון אינון אכלין, אמר להם הקב"ה כך אמרתי לו לזרעך נתתי, אימתי לכשיעקרו שבעה עממים מתוכה, והכנעני והפרזי אז יושב בארץ, עד עכשיו מתבקש להם זכות בארץ.

זוהר ח"א דף קלג.

ויביאה יצחק האהלה שרה אמו. אמר רבי יוסי האי קרא קשיא. האלה. לאהל שרה אמו מבעי ליה מאי האהלה דאתהדרת תמן שכינתא בגין דכל זמנא דשרה קיימא בעלמא שכינתא לא אעדי מינה ושרגא הוה דליקת מע"ש לערב שבת והוה נהיר כל אינון יומי דשבתא בתר דמיתת כבתה ההיא שרגא כיון דאתת רבקה אהדרת שכינתא ושרגא אדליקת. שרה אמו דדמיא לשרה בכל עובדהא. רבי יהודה אמר כמה דדיוקניה דיצחק הוה כדיוקניה דאברהם וכל מאן דחמי ליצחק אמר דא אברהם וודאי אברהם הוליד את יצחק הכי נמי רבקה דיוקנה ממש הוה דיוקנא דשרה ובגין כך שרה אמו ודאי. אמר רבי אלעזר בכלא הכי הוא אבל ת"ח רזא איהו דאע"ג דשרה מיתת דיוקנה לא אעדי מן ביתא ולא אתחזי תמן מיומא דמיתת עד דאתת רבקה כיון דעאלת רבקה אתחזאת דיוקנא דשרה דכתיב ויביאה יצחק האהלה וגו' מיד שרה אמו אתחזיאת תמן ולא הוה חמי לה בר יצחק בלחודוי כד אעיל תמן וע"ד וינחם יצחק אחרי אמו דאמו אתחזיאת ואזדמנא בביתא ועל דא לא כתיב אחרי מיתת אמו אלא אחרי אמו.

רבי שמעון אמר מ"ש דכתיב ביה ביצחק ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה כיון דאמר ותהי לו לאשה לא ידענא דהוא רחים לה דהא כל בני עלמא רחמי לנשיהו מאי שנא ביצחק דכתיב ביה ויאהבה אלא ודאי אתערותא דרחימו דכורא לגבי אתתא לאו איהו אלא שמאלא דכתיב {שיר ב'} שמאלו תחת לראשי וחשך ולילה כחד אינון ושמאלא אתער רחימו תדיר לגבי נוקבא ואחיד בה ועל דא אע"ג דאברהם רחים לה לשרה לא כתיב ביה ויאהבה אלא ביצחק.

תנחומא - חיי שרה סימן ב

ועליה נאמר אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב) לפיכך כתיב ביה וה' ברך את אברהם בכל.

תנחומא - חיי שרה סימן ד

פ' א' א' (ד) זש"ה אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב) זה אברהם שהיה מקונן על שרה מה כתיב למעלה מן הענין ותמת שרה וגו' התחיל אברהם לבכות עליה ולומר אשת חיל מי ימצא בטח בה לב בעלה (שם לא) אימתי בשעה שאמר לה אמרי נא אחותי את גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה, דרשה צמר ופשתים בין יצחק לישמעאל שאמרה גרש האמה הזאת ואת בנה, היתה כאניות סוחר ותוקח האשה בית פרעה ועוד וישלח אבימלך, ותקם בעוד לילה אימתי וישכם אברהם בבקר, זממה שדה ותקחהו זממה ונטלה שדה המכפלה ושם נקברה שנאמר ואחרי כן קבר אברהם את שרה, חגרה בעוז מתניה אימתי כשבאו המלאכים שנאמר וימהר אברהם האהלה אל שרה וגו', טעמה כי טוב סחרה כשבאו עליהם המלכים דכתיב ויחלק עליהם לילה, ידיה שלחה בכשור שהיתה נותנת מאכל לעוברים ושבים, כפה פרשה לעני שהיתה נותנת צדקות ומלבשת ערומים, לא תירא לביתה משלג מוגיהנם למה כי כל ביתה לבוש שנים, שנים, שבת ומילה, מרבדים עשתה לה אלו בגדי כהונה, מפרי כפיה נטעה כרם זה ישראל שנאמר (ישעיה ה) כי כרם ה' צבאות בית ישראל, נודע בשערים בעלה כשבקש מבני חת תנו לי אחוזת קבר, סדין עשתה זו המילה שנאמר סוד ה' ליראיו (תהלים כה), עוז והדר לבושה אלו ענני כבוד שהיו מקיפין את האהל שלה, פיה פתחה בחכמה אימתי בשעה שאמרה לו בא נא אל שפחתי (בראשית טז), צופיה הליכות ביתה שבכל יום היתה מצפה אימתי יחזרו המלאכים שבשרוה שוב אשוב אליך (שם יח), קמו בניה ויאשרוה ותאמר מי מלל לאברהם, רבות בנות עשו חיל אלו העכו"ם ואת עלית על כלנה

שנאמר (ישעיה נא) הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם, תנו לה מפרי ידיה
שנא' ויהיו חיי שרה, וכיון שמתה קפצה זקנה על אברהם, מה כתיב אחריו ואברהם
זקן....

כשמתה שרה כתב עליו שברכו למה שלא יהיו באי עולם אומרים לא נתברך אברהם אלא
מחמת שרה, אלא הריני מברכו אחר מיתתה, לכך נאמר וה' ברך את אברהם.

בראשית רבה פרשה נח פ' ה
ויבא אברהם לספוד לשרה, מהיכן בא, רבי לוי אמר מקבורתו של תרח לשרה בא

פרקי דרבי אליעזר פרק כט
פ' א ר' יהודה אומ' נגלה הב"ה עליו אמ' לו אברהם אין אתה יודע שהיית לך שרה ראוייה לאשה ממעי
אמה והיא חברתך ואשת בריתך לא נקראת שרה שפחה אלא אשתך, לא נקראת הגר אשתך אלא
שפחתך

תנחומא - חיי שרה סימן ח
פ' א (ח) ויביאה יצחק ואח"כ ויוסף אברהם, אמר יצחק אני לקחתי אשה ואבי
עומד בלא אשה מה עשה הלך והביא לו אשה

בראשית רבה פרשה ס פ' יד
ויצחק בא מבוא, אתא ממיתא, ולהיכן הלך, באר לחי רואי, הלך להביא את הגר
אותה שישבה על הבאר ואמרה לחי העולמים ראה בעלבוני

בבא מציעא דף נט/א
אין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר {בראשית י"ב}
ולאברם הטיב בעבורה. והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו...

קידושין דף ב.
כסף מנ"ל גמר קיחה קיחה משדה עפרון, כתיב הכא {דברים כב} כי יקח איש אשה, וכתוב התם {בראשית
כג} נתתי כסף השדה קח ממני

פסחים דף קיט:
מאי דכתיב {בראשית כא} ויגדל הילד ויגמל עתיד הקדוש ברוך
הוא לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק.

ויקרא רבה פרשה לו פ' ה
אפרו של יצחק כאלו צבור על גבי המזבח

שבת דף פט:
רבי יונתן מאי דכתיב {ישעיהו סג} כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל
לא יכירנו אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך. לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך
הוא לאברהם בניך חטאו לי. אמר לפניו רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך.
אמר אימר ליה ליעקב דהוה ליה צער גידול בנים, אפשר דבעי רחמי עליהו. אמר
ליה בניך חטאו. אמר לפניו רבונו של עולם, ימחו על קדושת שמך. אמר לא בסבי
טעמא, ולא בדדקדיק עצה. אמר לו ליצחק בניך חטאו לי. אמר לפניו רבונו של
עולם, בני ולא בניך בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע, קראת להם {שמות ד'
בני בכורי, עכשיו בני ולא בניך ועוד, כמה חטאו כמה שנותיו של אדם שבעים
שנה. דל עשרין דלא ענשת עליהו פשו להו חמשין. דל עשרין וחמשה דלילותא
פשו להו עשרין וחמשה. דל תרתי סרי ופלגא, דצלווי ומיכל ודבית הכסא פשו
להו תרתי סרי ופלגא. אם אתה סובל את כולם מוטב, ואם לאו פלגא עלי ופלגא
עליך. ואם תמצא לומר כולם עלי הא קריבית נפשי קמך. פתחו ואמרו (כי) אתה

אבינו. אמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקדוש ברוך הוא, ומחוי להו יצחק הקדוש ברוך הוא בעינייהו. מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים { ישעיהו סג } אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך.

בראשית רבה פרשה נח פ' ו

גר ותושב, גר דייר, תושב מארי ביתא, אם רציתם גר, ואם לאו מארי ביתא, שכך אמר לי הקב"ה לזרעך נתתי את הארץ הזאת....

בבא בתרא דף נח.

ר' בנאה הוה קא מציין מערתא, כי מטא למערתא דאברהם, אשכחיה לאליעזר עבד אברהם דקאי קמי בבא. א"ל מאי קא עביד אברהם א"ל גאני בכנפה דשרה וקא מעיינא ליה ברישיה. א"ל, זיל אימא ליה בנאה קאי אבבא. א"ל ליעול, מידע ידע דיצר בהאי עלמא ליכא. עייל, עיין ונפק.

תנחומא - וירא סימן כג

באותה שעה הלך השטן אצל שרה ונזדמן לה כדמות יצחק כיון שראה אותו אמרה לו בני מה עשה לך אביך, אמר לה נטלני אבי והעלני הרים והורידני בקעות והעלני לראש הר אחד ובנה מזבח וסדר המערכה והעריך את העצים ועקד אותי על גבי המזבח ולקח את הסכין לשחטני ואלולי שאמר לו הקב"ה אל תשלח ידך אל הנער כבר הייתי נשחט, לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתה הה"ד ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה מהיכן בא מהר המוריה